
Živeti drugače ArchiLab, Orleans, Francija, 12. maj — 30. junij 2001

Author(s): Vesna PETREŠIN

Source: *Urbani Izziv*, Vol. 12, No. 1, Prenova — grajeno okolje / Rehabilitation — The built environment (junij 2001), pp. 102-105

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44180349>

Accessed: 08-02-2026 16:38 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Vesna PETREŠIN

Živeti drugače

ArchiLab, Orleans, Francija, 12. maj – 30. junij 2001

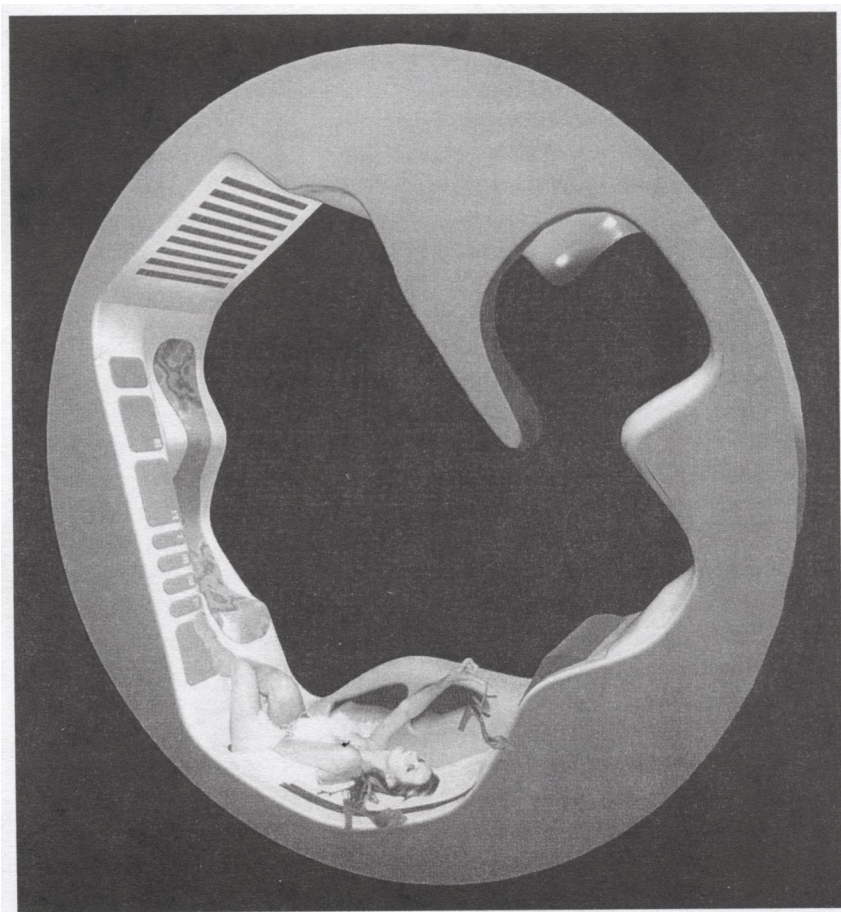
ArchiLab, letos že tretje mednarodno arhitekturno srečanje z 90 sodelujočimi arhitekturnimi biroji poteka v Orleansu (Francija) od 12. maja do 30. junija 2001 in se ukvarja s problematiko sodobnega bivanja. Ustanovilo ga je mesto Orleans ob sodelovanju francoskega regionalnega sveta, ministrstva za kulturo in komunikacijo ter centra FRAC. Razstavo sta pripravili kustosinji Marie-Ange Brayer in Beatrice Simonot. Znanstveni svet v zasedbi Manuel Gausa, Christian Girard, Bart Lootsma, Frederic Migayrou in Andreas Ruby je vodil foru-

me na temo bivanja ter podal kritično analizo letošnje arhitekturne in urbanistične bere.

ArchiLab ustanovitelji opisujejo kot forum za raziskovalno orientirano arhitekturo, ki ne ponuja teze ali doktrine, temveč zgolj ugotavlja stanje v arhitekturni misli in produkciji. Stremi k utrjevanju kreativnosti in pluralizma ter preverjanju oblik in načinov bivanja. Letošnji festival predstavlja refleksijo na šest tematskih sklopov o bivanju – od individualnega do kolektivnega, od subverzivnega do fleksibilnega.

Stanovanjska gradnja predstavlja strateško polje problemov, ki jih porajajo učinki globalizacije. Danes jo predvsem pogojujejo poskusi združevanja kulturno pogojenih razlik in fenomena standardizacije, individualizma in kolektivizma, funkcionalnosti in forme. Pogloblja se razlika med teritorialno pogojeno arhitekturo ter pojavom migracije in nomadstva.

ArchiLab letos prav zato zastavlja vprašanje o reverzibilni teritorialni kolonizaciji: Je bolje zasnovati hišo na pepelu in ruševinah preteklosti, ki bo temelj nove urbanosti brez nostalgije, ali naj zraste iz fragmentiranih prostorov, v kombinaciji realnih in virtualnih teritorijev? Pregled dela 90 arhitekturnih birojev povzema trenutna razmišljanja ter predvidevanja brez podajanja dogem ali poskusov napovedi.

Slika 1: awg_AllesWirdGut: turnOn – urban.sushi, 2000

Novi načini bivanja

Arhitektura kot odgovor na družbene, kulturne in ekonomske spremembe raziskuje nove oblike bivanja, prilagojene kronično spremenljivemu življenju v urbanih središčih. V tem okviru skuša določiti nove tipologije, ki ustrezajo novim socialnokulturnim modalitetam: delo na domu, prestrukturiranje družine kot celice družbe (npr. aktivni par, par brez otrok, pretežno odsotni starši, razširjene družine itd.). Te nove oblike življenja v skupnosti pogojujejo novo urbanost z mešano uporabo bivalnih enot: razvoj programov skupnosti vključuje številne storitve, od

športa in rekreacije do kulture in izobraževanja. Nekdaj standardizirani modeli so postali večnamenska bivališča, ki določajo okvir novim oblikam družbenega vedenja. Habitat prihodnosti je zamišljen kot podaljšek telesa, ki se modelira glede na želje in funkcionalne zahteve posameznika. Prilagaja se razvoju bivalne kulture in deteritorializiranemu, nomadskemu načinu življenja, ki do skrajnosti izkorišča prostorski potencial. Pri tem ne gre več za izražanje skupnih vrednot, temveč za zanikanje standardizacije z namenom prilagajanja individualnemu. Krajina je podrejena novim, prilagodljivim, tudi virtualnim okoljem.

Individualizirano kolektivno bivanje

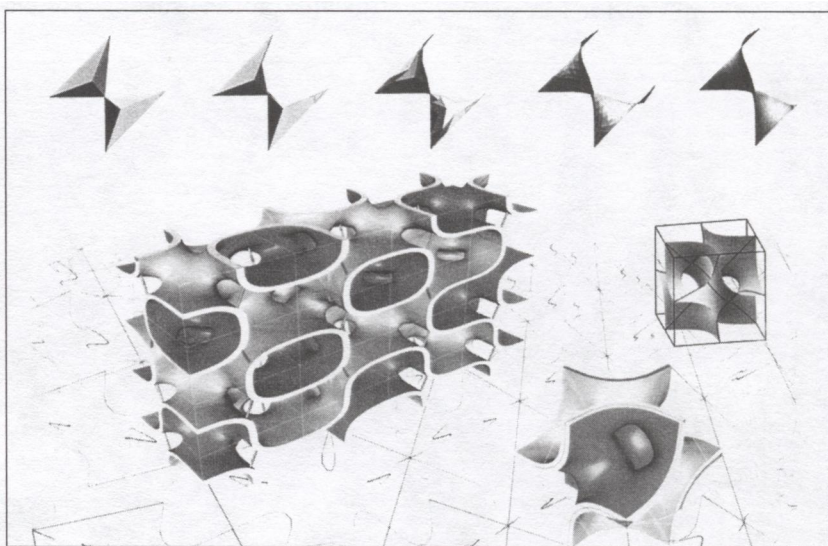
Po Le Corbusieru in njegovi ville radieuse so se mnogi arhitekti ukvarjali z individualiziranim kolektivnim bivanjem. Če je bil nekdanji koncept gostega habitata zreduciran le na čim večji izkoristek prostora, sta danes ključna dejavnika za uspešnost skupnega bivanja upoštevanje heterogenosti populacij in spoštovanje identitet. Zanimivo je, da skušajo na ArchiLabu predstav-

ljeni projekti ohraniti enovitost urbanega razvoja z upoštevanjem potrebe po javnih prostorih, kakor tudi omejenih zasebnih teritorijih. Prav v tej smeri poteka tudi koncept individualizacije stanovanja, ki stremlji k realizaciji, ki bi se bila sposobna razvijati v času in omogočati učinkovitejši pretok med uporabnikom in prostori.

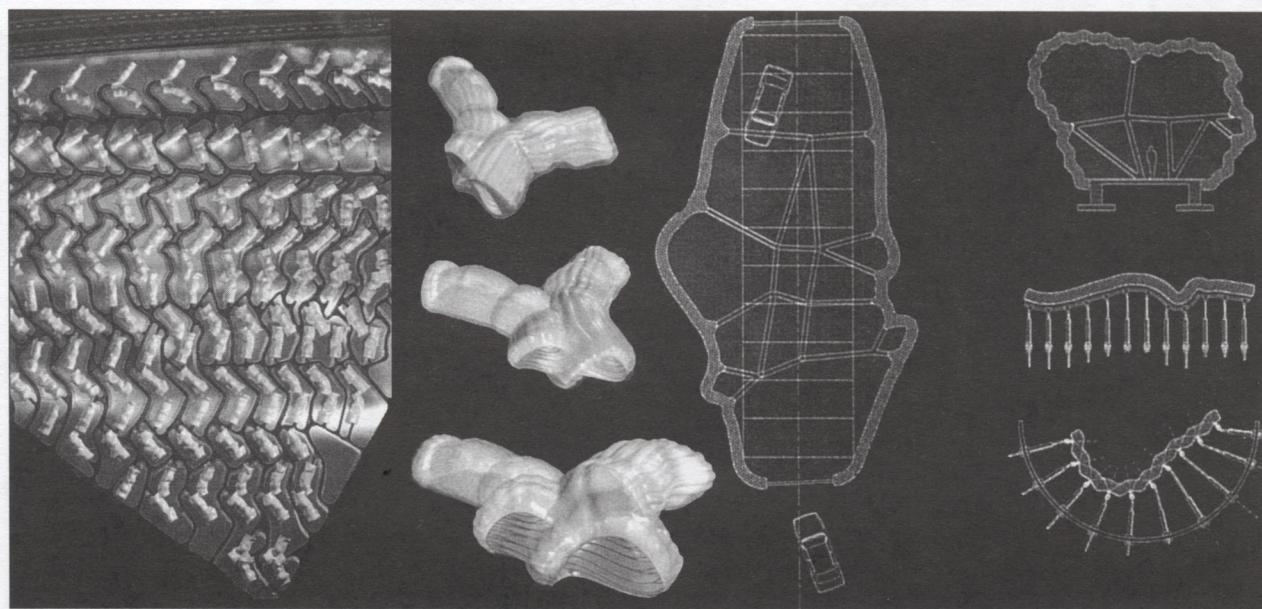
Forma in proces

Mnogim arhitektom je proces najstajanja arhitekturne kompozicije pomembnejši od zasnove habitata.

Forma je lahko rezultat tehnološke manipulacije, izbire materialov in konstrukcije, obravnavanja tlorisa in volumna, dejavnosti samogenerativnega sistema ali pa je sredstvo za dekonstrukcijo principa skladnosti med grajenim in naravnim. Pri tem ne gre le za pragmatizem, ampak predvsem za poglobljeno uporabo numeričnih orodij pri obdelavi podatkov v posameznem projektu. Na ta način formalni izraz ni le predmet estetiziranja, temveč predstavitvena tehnika, ki povezuje družbene in naravne danosti. Arhitektura je tako rezultat lastne interakcije z okoljem, sloje-

Slika 3: Minifie Nixon: Harbour Study, Corner Study, 2001

Slika 2: NOX: OfftheRoad_5Speed, 2000

nja teritorijev, ki dezorganizirajo formo; z vključevanjem učinkov časa in klimatskih vplivov tvori močnejšo vez s krajino.

Subverzivnost

Subverzivnost se pojavlja v arhitekturnih projektih na način spreminjanja ustaljenih praks, sprevračanja postopkov in orodij ter konstrukcijskih rešitev, regulative in konvencionalnih oblik. Zanikanje lastne prakse in tradicije marsikdaj pomaga vzpostaviti kritični diskurz, ki je bodisi brutalen bodisi pragmatični, pozitivni vzvod za spremembe.

Ustvarjanje krajine

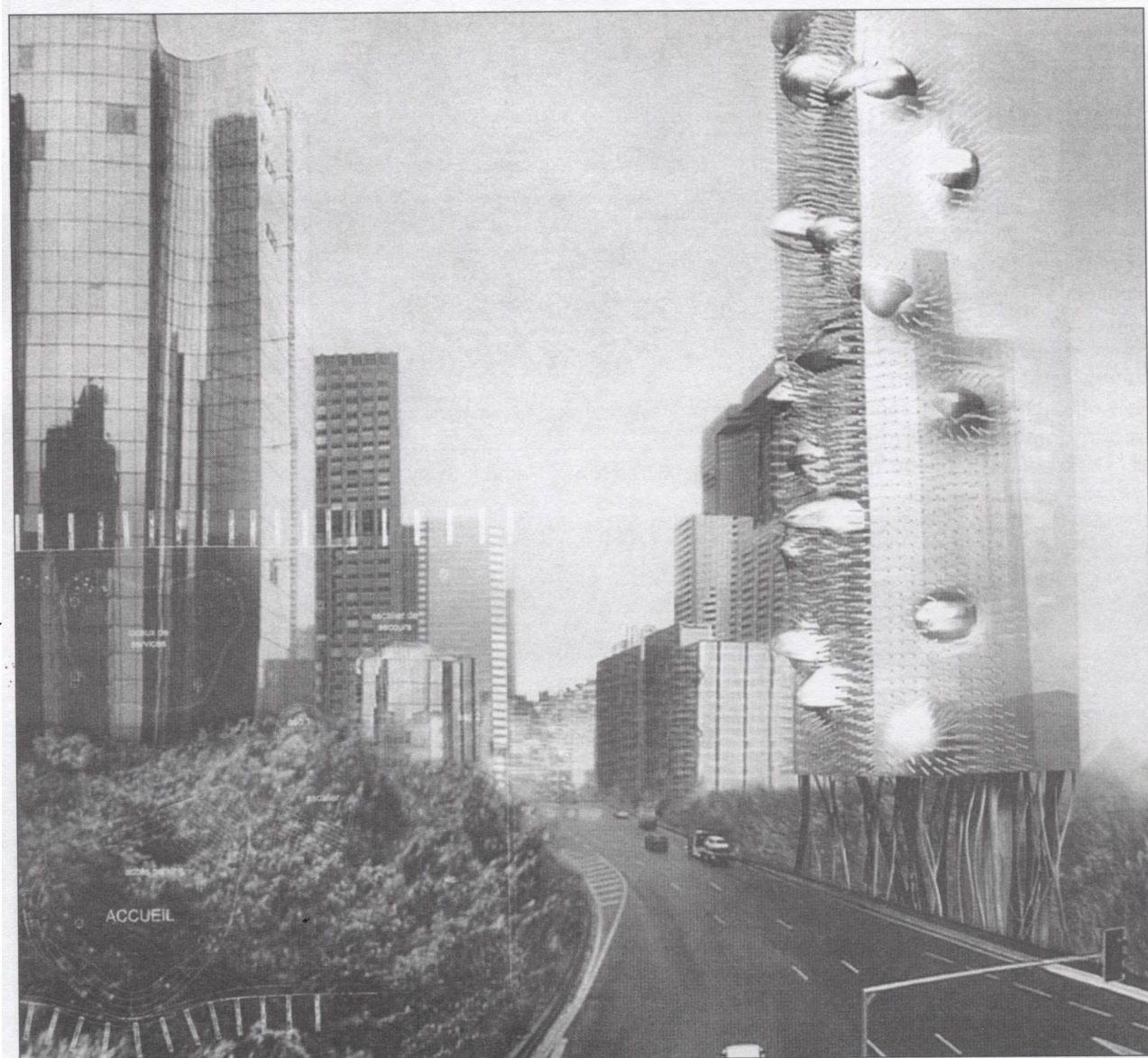
Vrsta arhitektov nove generacije se vrača k problemu krajine, kontekstualizma, ustvarjanja v skladu z *locusom*. Teritorij postaja sociološki in topološki temelj vpisa arhitekture v kontinuiteto naravnega okolja. Ta praksa integracije pomeni prelom s konstrukcijsko logiko postmoderne kolaža in kontrapunkta heterogenih elementov. Arhitektura postaja intimno povezana s krajem, v katerega je vsajena, kar je vidno tudi v programski zasnovi: zdrsi v gube terena, se vkoplje vanj ali obvisi na drevesu, s tem pa prispeva k rekonstrukciji krajinske slike, ki postaja

vez med arhitekturo in naravo. Ustvarja nove teritorije ali pa jih spreminja v metaforo.

Fleksibilnost

Fleksibilnost, ki je bila tako popularna v 60. in 70. kot dogma mnogih projektov, je znova predmet obravnave. Za celo generacijo arhitektov (Hollein, Archigram, Koolhaas) je fleksibilnost predstavljala koncept, ki naj bi osvobajal uporabnika.

Danes se je kontekst spremenil in industrializacija gradnje ter sodelova-

Slika 4: R&Sie.D/B:L: (Un)Plug Building & Friday«s Wear, 2000

nje z uporabnikom sta zavzela nove oblike. Industrializacija gradnje se kaže v oblikovanju stanovanjskih enot z mobilnimi deli, ki nudijo večnamenske prostore. Industrializirane metode proizvodnje se približujejo kolažu in kombiniranju prefabriciranih modularnih elementov.

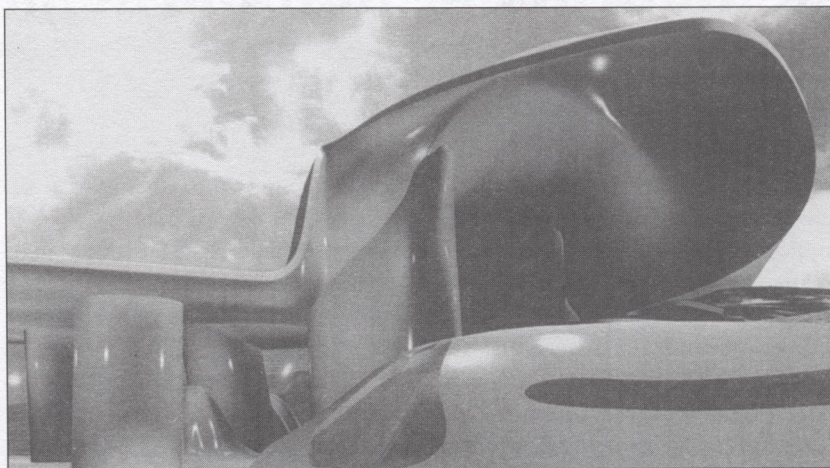
Sodelovanje arhitekta in naročnika se nadgrajuje z novimi komunikacijskimi tehnologijami. Možnost transformacij je obudila mit o odprti formi, ki je prav tako kot *na-redi sam (do-it-yourself)* arhitektura z upoštevanjem novih funkcionalnih zahtev nadomestila arhitekturo brez arhitektov.

Strategije arhitektov so se zlike s strategijami uporabnika, forma pa je prepustila prostor odpiranju potrebam, ciljem in željam po proizvajanju zasebnih fizičnih ali vir-

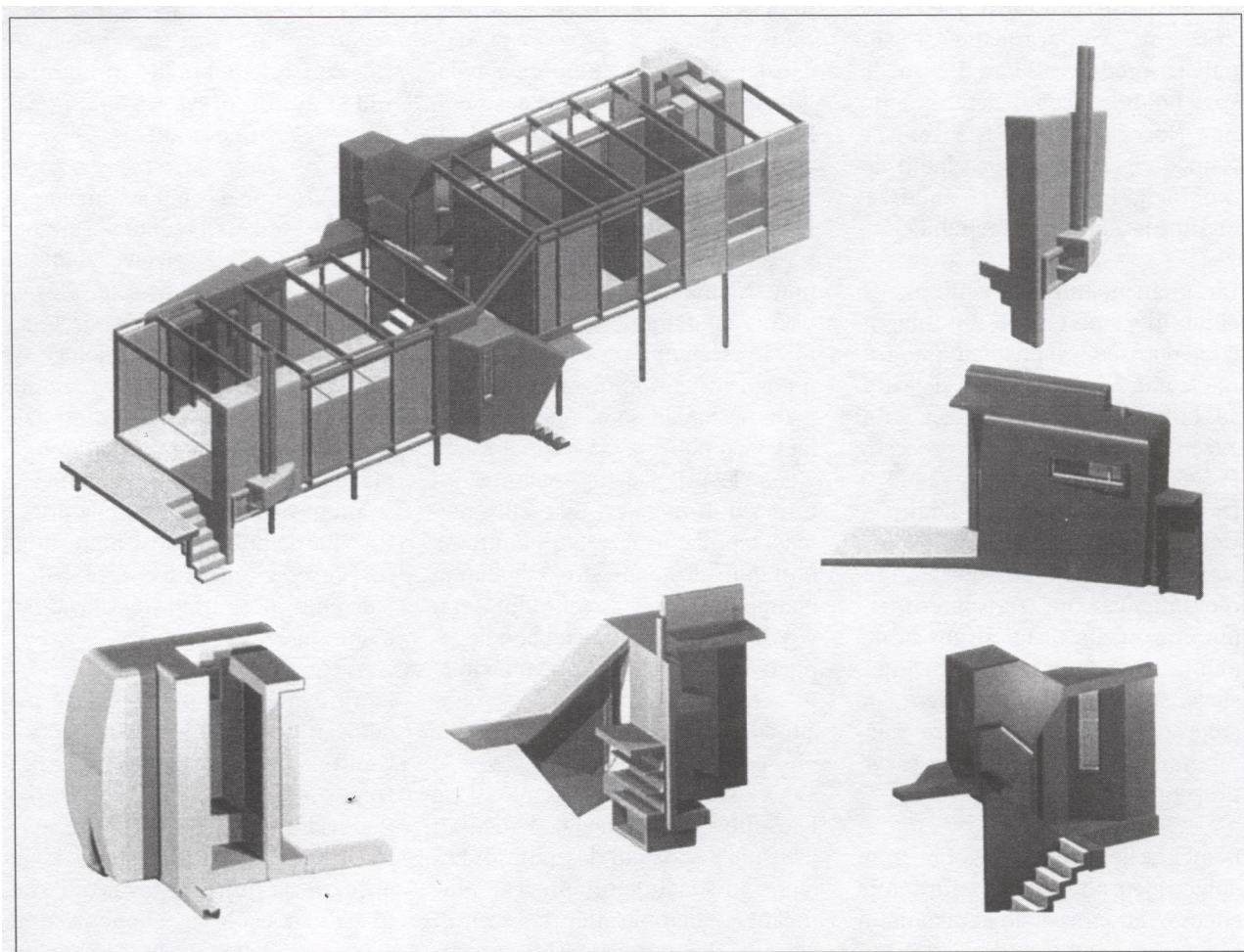
tualnih prostorov. Pojem bivanja postaja vse kompleksnejši, saj se programske preoblikuje; habitat tako ni več vezan le na pojem zavetja, temveč zlasti na vzpostavljanje mreže vmesnikov med zasebnostjo in komunikacijo, med željo in funkcijo, med situacijo in proi-

zvodnjo, med stabilnostjo arhitekture in dinamičnim, mobilnim uporabnikom.

Asist. Vesna Petrešin, univ. dipl. inž. arh.,
Fakulteta za arhitekturo
Univerza v Ljubljani
E-pošta: vesna.petresin@arh.uni-lj.si

Slika 5: Kol/Mac: Ost/Kuttner Estouteville 2.0 House, 2001

Slika 6: su 11: Composite Housing, 2000